

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

<i>Сидоряко А.В., Волчихіна К.П.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТРОМБОЦИТАРНИХ КОНЦЕНТРАТИВ ПРИ ЗАКРИТТІ ДЕФЕКТІВ СЛИЗОВОЇ ПІДНЕБІННЯ	167
<i>Сирова Г.О., Савельєва О.В., Чаленко Н.М.</i> СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ «АНАЛІТИЧНА ХІМІЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ-БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ».....	169
<i>Сіренко О.В., Кучеренко Е.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ЛАБОРАНТІВ	171
<i>Скрипніков А.М., Рудь В.О., Кидонь П.В., Рудь М.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДСЕСТРИНСТВО».....	172
<i>Сокол К.М., Сидоренко М.О., Дмуховська Т.М.</i> ЗАХИСТ ПРИРОДИ І ЕКОЛОГІЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ – ОДНА З ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОСТІ.....	173
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Євтушенко Д.В., Сенніков І.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «ОНКОЛОГІЇ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ» НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ.....	175
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ ОНКОЛОГІЇ І ПАЛІАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ.....	175
<i>Старіков В.І., Гаврилов А.Ю., Сенніков І.А.</i> ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У БАКАЛАВРІВ ПРИ НАВЧАННІ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ НА КАФЕДРІ ОНКОЛОГІЇ.....	177
<i>Степаненко О.Ю., Кольцова Л.В.</i> НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ: НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РЕФЕРАТИВНІ КОНФЕРЕНЦІЇ У ПРАКТИЦІ ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ І ЕМБРІОЛОГІЇ.....	178
<i>Степаненко О.Ю., Верещакіна В.В., Десєва Т.В., Єрохіна В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ 1–2 КУРСІВ.....	179
<i>Степаненко О.Ю., Губенко І.А., Новікова К.А.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	180
<i>Стратій Н.В., Ленська О.В., Шутєєв В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗДОРОВ'Я» В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	181
<i>Тверезовська І.І., Молодан В.І.</i> НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	183
<i>Тертична Н.А.</i> ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	183
<i>Тимків І., Нейко В., Ромаши І., Близнюк М., Венгрович О., Москалик Г., Близнюк А., Яцків Я.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ.....	185
<i>Троценко О.В., Чугунова А.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЦИНА І ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА».....	186
<i>Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В., Стенкова Н.Ф., Кононенко О.В.</i> ДОСВІД СПІВРОБІТНИКІВ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ КАФЕДРИ ЩОДО ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	187
<i>Циганков О.В.</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЛІКАРІВ НЕЙРОХІРУРГІІ	189
<i>Чайка Ю.Г., Дема О.В., Бевз Р.Т., Цимбалістова Т.В., Туманова Т.О.</i> РОБОТА В НАУКОВИХ ГУРТКАХ – ВАГОМИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОГРАМИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	191
<i>Chernobay L.V., Karmazina I.S., Hloba N.S., Sokol O.M., Vashuk M.A.</i> REGARDING THE PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF DISTANCE LEARNING OF THE DISCIPLINE «PHYSIOLOGY» IN KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY	192
<i>Шапкін В.Є.</i> ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ПИТАНЬ ПАЛІАТИВНОЇ МЕДИЦИНИ СІМЕЙНИМ ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ.....	194

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ У ДІСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Степаненко О.Ю., Губенко І.А., Новікова К.А.

Кафедра гістології, цитології та ембріології

Харківського національного медичного університету, м. Харків, Україна

Пандемія COVID-19 та необхідність дотримання карантинних заходів усіма учасниками освітнього процесу призвели до різкого переведення медичної освіти у дистанційний формат. У зв'язку з цим Харківський національний медичний університет (ХНМУ), зокрема кафедра гістології, цитології та ембріології ХНМУ провели пошук ефективних засобів, які могли забезпечити якісний рівень викладання в нових (дистанційних) умовах. Одночасно з асинхронним навчанням на платформі Moodle проводилося синхронне навчання студентів у режимі відеоконференцій. Нашою кафедрою було обрано Zoom як найбільш багатofункціональну та зручну платформу [6, 7]. Zoom також включений до списку платформ, рекомендованих ЮНЕСКО [5], а його безкоштовний пакет пропонує безліч можливостей для онлайн-викладання.

З березня до червня 2020 року та з вересня до січня 2021 року в Zoom працювали 24 викладача кафедри, за цей період навчання пройшли 1547 студентів, 1022 з них – студенти медичних факультетів та 525 – студенти-стоматологи. В системі медичної освіти гістологія, цитологія та ембріологія є такою, що закладає базові основи структурно-функціонального підходу до розуміння організації життєдіяльності організму [1, 2]. До особливостей викладання дисципліни відноситься необхідність наочного пояснення навчального матеріалу з використанням великої кількості діаграм, мікропрепаратів, електроннограм, малюнків. Сучасні комп'ютерні інструменти дають змогу об'єднати необхідний наочний матеріал у мультимедійну презентацію. Але при переході на онлайн навчання з'ясувалося, що не всі платформи для відеоконференцій дозволяють ефективно працювати з презентацією. Великою перевагою Zoom є вбудовування презентації в оболонку платформи, завдяки чому робота з нею є комфортною як для викладача, так і для студентів.

По-перше, під час демонстрації презентації викладач може бачити студентів і чат, та розуміти, хто покинув заняття, хто приєднався, хто з учасників говорить. По-друге, як обговорення теми заняття, так і опитування студента може бути здійснено з використанням питань, завдань, гістологічних мікропрепаратів і схем, що відображаються на екрані. Окрім того, при згортанні вікна з презентацією або переході викладача на інші вкладки, студенти продовжують бачити ту вкладку, яка їм демонструється в режимі «Поділитися». Використання широкого набору інструментів, що дозволяють всім учасникам виділяти окремі елементи презентації або зображень під час обговорення, суттєво полегшує розбір мікропрепаратів в умовах дистанційного семінару.

Для кожної групи викладачами нашої кафедри в Zoom були створені окремі віртуальні навчальні кімнати — відеоконференції з постійним іd і паролем, які можна використовувати на кожне заняття. Таким чином, не потрібно було створювати нові Zoom-конференції і розсилати запрошення студентам перед кожним заняттям, що значно економить час викладача. Наявна в Zoom функція залу очікування використовувалася багатьма викладачами кафедри для відстеження тих студентів, хто запізнився або виходив з конференції під час заняття. Зал очікування також можна використовувати як кімнату підготовки студентів, запрошуючи звідти студентів для усної відповіді під час прийому модуля / іспиту.

Можливість написання не тільки групових, але й індивідуальних повідомлень в чаті Zoom виявилася корисною для проведення масового опитування студентів та індивідуального опитування учасників, які не мали можливості відповідати усно через погану роботу мікрофона. Крім того, за допомогою індивідуалізації чату кожен учасник відеоконференції мав можливість задати питання конфіденційно.

Широкі можливості для забезпечення навчального процесу відкриває функція відеозапису конференцій в Zoom. Завдяки їй кафедра почала проводити запис відеолекцій, вебінарів з підготовки до державного іспиту КРОК-1, практичних занять. Отримані відеоматеріали завантажуються до платформи дистанційного навчання ХНМУ і можуть використовуватися студентами в асинхронному режимі. Головною незручністю використання Zoom було обмеження тривалості однієї конференції до 40 хвилин. Однак використання повторюваних конференцій дозволило негайно перезапустити конференцію та продовжити заняття. Наступним суттєвим недоліком виявилася неможливість створення декількох конференцій одночасно. Також залучення студентів до виконання групових завдань, яке вимагає розподілу груп учасників до окремих віртуальних кімнат, можливо лише у платних тарифах Zoom.

Таким чином, наш досвід довів, що проведення практичних семінарів з гістології, цитології та ембріології у дистанційному форматі за допомогою програмного забезпечення Zoom є технічно досить простим та комфортним. Проведення відеоконференцій з демонстрацією цікавої, чіткої та детальної презентації, що включає велику кількість мікропрепаратів, навчальних схем та малюнків дозволяє ефективно і в повному обсязі побудувати навчальний процес. Тому, незважаючи на деякі незручності, Zoom можна рекомендувати як одну з найкращих платформ для дистанційного навчання у синхронному режимі.

Література

1. Афанасьев Ю.И. Медицинская направленность в преподавании гистологии, цитологии и эмбриологии / Ю.И. Афанасьев, Ю.И. Ухов // Морфология. – 1998 – Т. 113, №2 – С. 115–116
2. Рыхлик С.В. Современные подходы к преподаванию гистологии, цитологии и эмбриологии / Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип. 3, Том 2 (111).
3. S. Hrastinski. Asynchronous and Synchronous E-Learning / EDUCAUSE Quarterly, Vol. 31, no. 4 (October–December 2008)
4. Goncharova N.G., Kirsanova O.V., Svetlitsky A.O. Implementation of Distance Learning Models in Higher Medical Institutions//Materials of Scientific Conference "Topical issues in pharmaceutical and medical science and practice" – 2014. – 1 (14) – С. 93–96.
5. Distance learning solutions. (2020) UNESCO. – URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>.
6. Christian Bruns, Tim Herrmann, et al. IT support in emergency remote teaching in response to COVID-19. / GMS Journal for Medical Education. – 2021. – 38(1). – С.16
7. D.Darici, C.Reissner, J.Brockhaus, M.Missler. Implementation of a fully digital histology course in the anatomical teaching curriculum during COVID-19 pandemic / Annals of Anatomy. – 2021. – Vol. 236.

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ЗДОРОВ'Я» В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Стратій Н.В., Ленська О.В., Шутеев В.В.

Кафедра фізичного виховання та здоров'я

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. На даний момент один зі головних інструментів в підвищенні якості проведення занять з дисципліни «Фізичне виховання» в період дистанційного навчання використовуються інтерактивні технології, які підвищують значення самостійної роботи студентів, посилює інтенсивність навчального процесу.

За допомогою інтерактивних технологій у студента виробляється здатність орієнтуватися в інформації, котра постійно оновлюється для підвищення рівня функціональних і рухових здібностей, отримання знань в області збереження і зміцнення здоров'я, підвищення працездатності, організації здорового способу життя в повсякденному житті і професійній діяльності.

Основна частина. Дистанційне навчання в даний час активно впроваджується в систему вищої освіти. У порівнянні з традиційними формами ведення занять, в дистанційному навчанні змінюється взаємодія викладача і студента: активність викладача поступає місцем активності студентів, а завданням викладача стає створення умов для їх ініціативи.

Інтерактивні форми навчання забезпечують високу мотивацію, міцність знань, творчість і фантазію, комунікабельність, активну життєву позицію, командний дух, цінність індивідуальності, свободу самовираження, акцент на діяльність, взаємоповага і демократичність.

В ході дистанційного навчання студенти вчаться критично мислити, вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин і відповідної інформації, зважувати альтернативні думки, приймати продумані рішення, брати участь в дискусіях, спілкуватися з іншими людьми. Студент являється повноправним учасником навчального процесу, його досвід служить основним джерелом навчального пізнання.

Фізичне виховання – це практичні заняття, на яких викладач безпосередньо спілкується зі студентами, бачить їх реакцію на навантаження, використовує різні способи та методи ведення заняття. Наявність додаткового обладнання (тренажери, шведські стінки), а також інвентарю (м'ячі, ракетки, гантелі, гімнастичні палиці і т. і.) робили їх більш різноманітними та цікавими для студентів.

Розмірений, звичний руховий режим був порушений у березні 2020 року з появою нового вірусу COVID-19.